

Newsletter

OKTÓBER 2024

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

☎ 02/43 42 09 73
✉ sekretariat@vudpap.sk

VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE

www.vudpap.sk

OKTÓBER 2024

VÚDPaP má novú riaditeľku, stala sa ňou PhDr. Alena Kopányiová, PhD.

Prečítajte si viac [TU](#).

Milí čitatelia, milé čitateľky!

Aj vám ubehol prvý mesiac ďalšieho školského roka tak rýchlo ako nám? Ani sme sa nenazdali a predstavujeme vám októbrové číslo nášho newslettera. Po šiestich rokoch vo funkcii riaditeľky VÚDPaP končí na vlastnú žiadosť Janette Motlová. Ďakujeme jej za vízie a inšpirácie, ktoré do Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie priniesla a realizovala. Dnes sa vám preto prihovám ja a verím, že spolu budeme pokračovať v nastavenom skvalitňovaní odbornej práce z poznatkov nášho výskumu, ale najmä podporou v realizovaní aj malých každodenných krokov a úspechov, ktoré ak sú systematické, vedú k efektívnosti našej práce, z ktorej máme radosť.

PhDr. Alena Kopányiová, PhD.
riaditeľka VÚDPaP

PRIHLÁSTE SA NA KONFERENCIU "MOŽNOSTI VS. ZODPOVEDNOSŤ: AKO (PRE)ŽIŤ V DIGITÁLNO M SVETE"

MEDIÁLNA GRAMOTNOSŤ
Spoločne. Zodpovedne. Aktívne.

KONFERENCIA

Možnosti vs. Zodpovednosť:

AKO (PRE)ŽIŤ V DIGITÁLNO M SVETE

25. OKTÓBRA 2024, PREŠOV

Konferencia je určená pedagógom a pedagogičkám, digitálnym koordinátorom/koordinátorkám, zamestnancom/zamestnankyniam knižníc. Uskutoční sa **25. októbra 2024** v priestoroch Prešovskej univerzity v Prešove pri príležitosti **Týždňa mediálnej a informačnej gramotnosti**.

Viac informácií nájdete [TU](#).

Prípravy na „Konferenciu o dezinformáciách a mediálnej gramotnosti u mladých ľudí“ vrcholia

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie (VÚDPaP) sa už rok a pol aktívne venuje projektu HoDeKoProM, ktorý je zameraný na skúmanie hoaxov, dezinformácií, konšpiračných teórií a propagandy medzi mladými ľuďmi vo veku od 13 do 25 rokov. Jeho výsledky odprezentujeme 11. októbra 2024 na pripravovanej medzinárodnej konferencii „HoDeKoProM“ v Bratislave. Záznamy z prednášok zverejníme.

Program konferencie nájdete [TU](#).

Predstavujeme prvé lektorky konferencie 3xKAM 2024: Starostlivosť o seba začína u vás!

PhDr. Jana Fondrková

Mgr. Michaela Šopová

Mgr. Michaela Šopová a PhDr. Jana Fondrková vám vo svojom príspevku **Hurá do praxe: ako horieť a nevyhorieť** ukážu, ako skĺbiť pomoc druhým so starostlivosťou o vlastné duševné zdravie. Naučíte sa praktické techniky na zvládanie stresu a prevenciu vyhorenia. Nenechajte si ujsť ich inšpiratívny príspevok na dvojdnovej online konferencii 3xKAM určenej študentom a študentkám stredných a vysokých škôl pedagogických, psychologických a sociálnych smerov, ale aj odborným a pedagogickým zamestnancom zo školského systému na Slovensku a v Českej republike.

Kedy: 21. a 22. novembra 2024

Kde: Online cez Zoom – účasť je bezplatná!

Registrácia na konferenciu **otvorená do 15. 11. 2024**

Viac o príspevku a registračný formulár nájdete TU.

Hľadáme kolegov do tímu národného projektu Duševné zdravie a prevencia

Máte radi čísla, dáta a chceli by ste prispieť k zlepšovaniu kvality služieb v systéme poradenstva a prevencie? Staňte sa súčasťou nášho tímu národného projektu Duševné zdravie a prevencia a pomôžte nám štandardizovať diagnostické a skriningové nástroje pre oblasť podpory a ochrany duševného zdravia a prevencie rizikového správania detí.

Koho hľadáme:

- Odborný riešiteľ/Odborná riešiteľka pre štandardizáciu a adaptáciu diagnostických alebo skriningových nástrojov pre oblasť prevencie
- Interný expert/Interná expertka pre štandardizáciu a adaptáciu diagnostických alebo skriningových nástrojov pre oblasť prevencie

Prihlásiť sa môžete TU.

Objavte inšpiratívne témy na našom YouTube kanáli

V priebehu septembra sme na našom YouTube kanáli zverejnili videozostrihy ďalších pútavých prednášok z 31. ročníka odbornej konferencie Dieťa v ohrození.

Čo môže učiteľ urobiť pre to, aby sa žiak s depresiou cítil v škole bezpečne? Kedy treba zbystriť pozornosť a ako odlíšiť depresiu od smútku? Aj na tieto otázky nájdete odpovede v prednáške detskej psychiatričky a terapeutky **MUDr. Marcely Šoltýsovej**.

Budovanie odolnosti u detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami má svoje špecifiká a prináša mnohé výzvy. Je to náročný proces, ktorý si vyžaduje individuálny prístup. Pre našu prácu i život však môže byť zdrojom inšpirácie a nachádzania nových perspektív. Viac vám vo svojej prednáške prezradí **Mgr. Katarína Reinoldová**, hlavný štátny radca pre oblasť inklúzie a špeciálnej pedagogiky MŠVVaM SR.

Väčšina školákov sa už v rámci vyučovania stretla s preventívnymi aktivitami. Nakoľko sú tieto aktivity efektívne a dosahujeme vďaka ich realizácii stanovené ciele s pozitívnym dopadom na žiaka? Zvýšenie kvality a efektivity prevencie rizikového správania, vrátane nastavenia kritérií hodnotenia kvality preventívnych programov pre školy a školské zariadenia, je jedným z cieľov národného projektu Duševné zdravie a prevencia. Chcete sa dozvedieť viac? Pozrite si zostrih z prednášky ambasádora projektu a riaditeľa CPP v Banskej Bystrici **PhDr. Mgr. Ľubomíra Tichého** a psychologičky z Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie **Mgr. Zuzany Vojtovej**.

Škola, vrátane učiva, domácich úloh, pravidiel, klímy v triede, až po kolektív spolužiakov, predstavuje pre deti senzoricky náročné prostredie. Pre deti s neurovývinovou nezrelosťou sú tieto výzvy ešte náročnejšie, čo často vedie k poruchám správania, úzkosti či strachu. V procese dozrievania a rozvíjania mechanizmov na reguláciu emócií však vieme byť deťom nápomocní. Ako? To nám vysvetlí psychologička a neurovývinová terapeutka **Mgr. et Mgr. Viera Lutherová**.

Zostrihy z ďalších prednášok z 31. ročníka konferencie Dieťa v ohrození a mnoho iných prínosných video príspevkov z dielne VÚDPaP nájdete na našom YouTube kanáli. Nenechajte si ich ujsť a prihláste sa na odber.

ČO MÁME ZA SEBOU?

Rokovanie ESPAD Assembly 2024 v L'ubl'ane

V dňoch 23. až 24. septembra 2024 sa v slovinskej L'ubl'ane konalo rokovanie ESPAD Assembly 2024, na ktorom sa za Slovensko zúčastnili PhDr. Alena Kopányiová, PhD. a PaedDr. Robert Tomšík, PhD.

Prečítajte si viac.

Zúčastnili sme sa medzinárodného tréningu zameraného na vyhodnocovanie efektivity preventívnych programov

Začiatkom septembra sme mali možnosť zúčastniť sa prestížneho medzinárodného tréningu v Budapešti, zameraného na vyhodnocovanie kvality a efektivity preventívnych programov. Podujatie organizované Európskou sieťou pre prevenciu kriminality (EUCPN) privítalo odborníkov z celej Európy, za Slovensko a Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie sa ho zúčastnila psychologička **Mgr. Martina Sajková**.

Viac o tom, čo sme sa na tréningu naučili, si môžete prečítať [v článku](#).

Podcast Odborne na slovíčko je späť!

Po dlhšej prestávke opäť štartujeme obľúbený formát pre odbornú verejnosť. Pravidelne, vždy posledný pondelok v mesiaci, vám prinesieme aktuálne témy, ktoré odrážajú potreby školského prostredia a systému poradenstva a prevencie. Čakajú vás diskusie s odborníkmi, nové trendy a praktické nástroje, ktoré budete môcť využiť priamo vo svojej práci.

V novej epizóde na tému **Duševné zdravie v školách - Prečo sa mu venovať?** sa pozrieme na dôležitosť systematickej podpory duševného zdravia žiakov. Naše hostky, psychologičky **Mgr. Zuzana Vojtová** a **Mgr. Lucia Lenická**, nám priblížia, prečo je dôležité podporovať duševnú pohodu žiakov, ale aj pedagogických a odborných zamestnancov a ako môže systém poradenstva a prevencie pomôcť školám.

Vypočuť si podcast môžete **TU**.

Vypočujte si naše podcasty Nahlas o deťoch

- **Začiatok školského roka u prvákov a prváčok**
- **Ako upokojiť deti v prípade falošných poplachov?**
- **Ako vychovať rezilientné dieťa?**
- **Vybrali ste už krúžok pre svoje dieťa?**

NAHLAS
O DEŤOCH
s Mgr. Darinou Mikolášovou

Vyberáme z našich časopisov

Kresba postavy a niektoré ukazovatele pripravenosti dieťaťa na školu

Vladimír Dočkal, Eva Farkašová

Časopis: Psychológia a patopsychológia dieťaťa

Vydanie: 2

Ročník: 54

Ročník: 2020

Štúdia skúma vzťah medzi kresbou ľudskej postavy a ďalšími ukazovateľmi školskej pripravenosti, akými sú grafomotorické zručnosti, vizuálna diferenciácia, koncentrácia pozornosti a schopnosť generalizovať/kategorizovať. Na základe testovania uskutočneného so skupinami šesťročných detí v rokoch 2011, 2015 a 2019 štúdia zistila štatisticky významnú koreláciu medzi kvalitou kresieb detí a ich grafomotorickými zručnosťami. Taktiež odhalila, že dievčatá majú tendenciu vytvárať lepšie kresby a prejavovať silnejšie grafomotorické zručnosti ako chlapci.

Prečítajte si celý článok.

Sprevádzanie smútiaceho dieťaťa v školskom prostredí

Viktor Križo, Zuzana Krnáčová

Časopis: Psychológia a patopsychológia dieťaťa

Vydanie: 2

Ročník: 54

Ročník: 2020

Článok sa zaoberá dopadom úmrtia rodiča na dieťa a spôsobmi, akými môžu školy poskytnúť podporu. Autori zdôrazňujú dôležitosť pochopenia procesu smútenia, rozpoznania špeciálnych výchovných potrieb dieťaťa a vytvárania podporného prostredia v triede. Štúdia, analyzujúca prípadovú štúdiu dieťaťa, ktoré stratilo matku, zdôrazňuje úlohu arteterapie a potrebu spolupráce medzi učiteľmi, školským personálom a rodičmi, s cieľom pomôcť smútiacemu dieťaťu.

Prečítajte si celý článok.

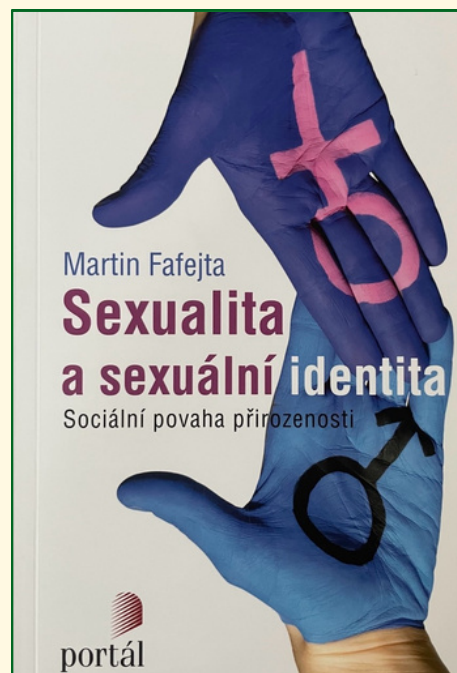

Novinky z knižnice VÚDPaP

Sexualita a sexuální identita

Martin Fafejta

Do akej miery je naša sexualita a sexuálna identita prirodzená a do akej miery je ovplyvnená kultúrou, v ktorej žijeme? Nakoľko sme v tomto smere sami sebou a nakoľko sa podriadujeme očakávaniam spoločnosti či nášho partnera? Kniha zoznamuje čitateľa nielen so základnými pojmami modernej sociológie, no predovšetkým so sociologickým pohľadom na sexualitu, vychádzajúcim z tiež sociálneho konštruktivismu. Približuje čitateľovi problematiku pohlavia a rodu, zaoberá sa témami ako intersexualita, transgender, asexualita, homosexualita, vzťah sexuality a moci, či problematika sexuálnych práv a sexuálnych deviácií. Pričom si vždy kladie otázku, do akej miery sú tieto javy historicky premenlivé. Prináša aktuálne poznatky zo sociologických výskumov a ukazuje, ako sa menili sexuálne scenáre, ktorými sa členovia spoločnosti riadia.

Přecitlivělost není slabost

Ilse Sand

Ste unavení z toho, že vám ľudia neustále hovoria, aby ste nebrali život tak vážne? Ak patríte medzi vysoko citlivé osoby, je úplne v poriadku, že život beriete vážne. Kniha „Precitlivenost' nie je slabost'“ napísaná dánskou psychoterapeutkou Ilse Sand, ktorá seba samu zaraďuje medzi precitlivené osoby, poskytuje množstvo konkrétnych tipov, ako sa o seba môžu citliví ľudia lepšie postarať. Autorka uisťuje, že je v poriadku žiť svoj život pomaly a do hĺbky – že človek nemusí excelovať a robiť na ostatných dojem ako silák. Opisuje, ako precitlivenost' vnímať ako výhodu, ako čeliť hnevu alebo vlastnej hanbe, ako sa vyrovať s depresiou a úzkosťou. Pridáva tiež údaje o výskumoch precitlivenosti, zoznam aktivít, ktoré by mohli citlivým ľuďom prinášať radosť a zlepšovať ich životnú pohodu, a dotazník, pomocou ktorého môže každý otestovať svoju vlastnú precitlivenost'. Ide o jednu z prvých českých kníh na túto tému, ktorá v posledných rokoch získava vo svete veľkú pozornosť.

Máte námety, nápady
a podnety, ktoré môžu
obohatiť náš newsletter?
Napíšte nám!

newsletter@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

 Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

 02 4342 0973

 sekretariat@vudpap.sk